

**TA'LIM TARBIYA JARAYONINI TASHKIL ETISHGA DOIR
INNOVATSION JARAYONLAR MAZMUNI****DILFUZA BOBOMURODOVA KAMOL QIZI**

*Termiz davlat universiteti Ijtimoiy fanlar fakulteti Ijtimoiy ish yo'nalishi
talabasi*

ANNOTATSIYA: *Ushbu maqola, zamonaviy texnologiyalar rivojlanishi sharoitida ta'lim-tarbiya jarayonida psixologik-pedagogik innovatsion yondashuvlar asosida ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan. Maqolada ta'lim jarayonida yangi texnologiyalarni qo'llash, psixologik yondashuvlar va innovatsion metodlarning ahamiyati tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *ta'lim, innovatsion yondashuvlar, psixologik-pedagogik, texnologiyalar, ta'lim sifatini oshirish.*

АННОТАЦИЯ: *Данная статья направлена на повышение качества образования на основе психолого-педагогических инновационных подходов в образовательном процессе в условиях развития современных технологий. В статье анализируется важность использования новых технологий, психологических подходов и инновационных методов в образовательном процессе.*

Ключевые слова: *образование, инновационные подходы, психолого-педагогические, технологии, повышение качества образования.*

ABSTRACT: *This article is aimed at improving the quality of education based on innovative psychological and pedagogical approaches in the educational process in the context of the development of modern technologies. The article analyzes the importance of using new technologies, psychological approaches and innovative methods in the educational process.*

Keywords: *education, innovative approaches, psychological-pedagogical, technologies, improving the quality of education.*

KIRISH

Ta'lim sohasida texnologik o'zgarishlar jadal davom etmoqda. Innovatsion va axborot texnologiyalarini ta'lim-tarbiya jarayoniga tatbiq qilishni zamonaviy axborot dunyosining jadal rivojlanishidagi mantiqiy va zaruriy qadam deb xarakterlash mumkin. Raqamli texnologiyalar, internet va sun'iy intellekt ta'lim jarayonida yangi imkoniyatlar ochmoqda. Bu o'zgarishlar ta'lim metodologiyasini, psixologik yondashuvlarni va pedagogik strategiyalarni takomillashtirish zaruratini tug'dirmoqda. Ushbu maqolada texnologiyalarning ta'lim jarayonidagi o'rni va ularni samarali qo'llash uchun zarur bo'lgan zamonaviy ta'lim texnologiyalar, innovatsion metodlar, psixologik-pedagogik innovatsion yondashuvlar ko'rib chiqiladi.

ASOSIY QISM

Zamonaviy ta'lim va texnologiyalar. O'quv jarayonida o'quvchining bilim va ijodiy faoliyatini amalga oshirish uchun ta'lim sifatini oshirish, o'quv vaqtidan samarali foydalanish va reproduktiv faollik ulushini kamaytirish imkonini beradigan zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalaniladi. Ta'limda zamonaviy texnologiyalarni qo'llashning afzalliklari, masalan, interaktiv ta'lim platformalari va masofaviy ta'lim shakllari.

Psixologik-pedagogik yondashuvlar. Pedagogik faoliyat boshqa faoliyat turlari kabi o'z motivatsiyasi, maqsadi, predmeti, vositalari, usullari, mahsuli va natijasini aks ettiruvchi psixologik mazmunni ifodalaydi. O'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda pedagogik strategiyalarni ishlab chiqish. Emotsional intellekt, motivatsiya va o'z-o'zini nazorat qilish. Pedagog doimo psixologik jihatdan o'z ustida ishlashi kerak. Uni muntazam ravishda psixologiya fanining turli yo'nalishlaridagi eng yangi yutuqlar bilan tanishib borishi darkor, ular tarbiya va ta'lim bilan bevosita va bilvosita bog'liqdir.

Innovatsion metodlar. Zamonaviy ta'lim texnologiyalar va psixologik-pedagogik yondashuvlar asosida o'qitish, ta'limdagi innovatsion texnologiyalar o'rganishni tartibga solish va uni to'g'ri yo'nalishga yo'naltirish imkonini beradi. O'quv jarayonini interaktiv va qiziqarli qilish uchun yangi metodlarni joriy etish. Masalan, loyiha asosidagi ta'lim, gamifikatsiya va kolaborativ o'qitish.

Ta'lim sifatini oshirish. Innovatsion yondashuvlar va texnologiyalarning ta'lim jarayoniga ta'siri. O'qitish samaradorligini oshirish va o'quvchilarning bilim olish jarayonidagi qiziqishini kuchaytirish.

Zamonaviy ta'limda innovatsion yondashuvlar va psixologik-pedagogik metodlarni qo'llash ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi.

Ushbu qismda ta'lim jarayonida interaktiv o'qitish, raqamli resurslardan foydalanish, muammoli vazifalar, o'quvchilarning psixologik holati, ota-onalar va jamiyat bilan hamkorlik hamda kelajak ta'limi uchun tavsiyalar haqida batafsil ma'lumot beriladi.

Interaktiv o'qitish metodlari o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlaydi. Muammoli o'qitish va rol o'ynash kabi metodlar orqali talabalar o'qish jarayonida o'z fikrlarini erkin ifodalash, muloqot qilish va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu yondashuvlar o'quvchilarni ta'lim jarayoniga jalb etish va ularning motivatsiyasini oshirishda samarali hisoblanadi.

Raqamli resurslardan foydalanish ta'lim jarayonini boyitadi. Videolar, onlayn simulyatsiyalar va taqdimotlar o'quvchilarga nazariy materialni amaliyotda qo'llash imkonini beradi va o'z-o'zini o'rganishga rag'batlantiradi. Bu resurslar o'qituvchilarga o'z darslarini yanada qiziqarli va ma'lumotli qilishda yordam beradi.

Ta'limda muammoli vazifalar o'quvchilarga o'qitilayotgan materialni chuqurroq tushunishga yordam beradi. Bunday vazifalar fikr yuritish, muammolarni hal qilish va kreativ yechimlarni topish imkonini beradi. Ta'lim jarayonida muammoli vazifalarni qo'llash orqali o'quvchilarning analitik fikrlash qobiliyati rivojlanadi.

O'quvchilarning psixologik holati ta'lim jarayonida katta ahamiyatga ega. Stress, tashvish va motivatsiya darajasi o'qish natijalariga ta'sir qiladi. O'qituvchilar psixologik usullar yordamida o'quvchilarning o'z-o'zini anglashlari va o'zlariga bo'lgan ishonchlarini oshirishlari uchun muhit yaratishlari zarur.

Ota-onalar va jamiyat bilan hamkorlik ta'lim jarayonida muhimdir. Ota-onalar bilan muntazam aloqalar va ularning ta'lim jarayoniga jalb etilishi o'quvchilarning muvaffaqiyatini oshiradi. Jamiyatning ta'lim jarayonidagi roli,

ijtimoiy ko'mak va resurslar taqdim etish orqali o'quvchilarni rag'batlantirishda muhim ahamiyatga ega.

Kelajak ta'limi uchun tavsiyalar zamonaviy texnologiyalar va psixologik-pedagogik yondashuvlar asosida ta'lim jarayonini yanada rivojlantirishga qaratilgan. Ta'limda innovatsion metodlarni kengaytirish va yangi texnologiyalarni joriy etish, o'qituvchilarni zamonaviy pedagogik metodlar va psixologiya bo'yicha o'qitishni davom ettirish, shuningdek, o'quvchilar bilan individual ishlash va ularning ehtiyojlarini inobatga olish tavsiya etiladi.

Ushbu qismda ta'lim jarayonida psixologik-pedagogik innovatsion yondashuvlarning afzalliklari va qo'llanilishi haqida batafsil ma'lumot berildi. Bu yondashuvlar ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning motivatsiyasini kuchaytirish va ularning ta'lim olish jarayoniga faol ishtirok etishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

XULOSA

Ta'lim jarayonida psixologik-pedagogik innovatsion yondashuvlar zamonaviy texnologiyalar bilan birgalikda o'quvchilarning bilim olish samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu yondashuvlar ta'lim sifatini yangi bosqichga ko'tarish, o'quvchilarning individual ehtiyojlarini qondirish va ularning ijtimoiy-emotsional rivojlanishiga ko'maklashishda katta ahamiyatga ega.

Zamonaviy ta'lim jarayonida psixologik-pedagogik innovatsion yondashuvlar va yangi texnologiyalarni qo'llash ta'lim sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu yondashuvlar nafaqat o'quvchilarning bilim olish jarayonini, balki ularning ijtimoiy va emotsional rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Misol uchun, **interaktiv o'qitish metodlari** o'quvchilarni faol ishtirok etishga undaydi. O'qituvchi, dars davomida talabalarni kichik guruhlariga bo'lib, ularga turli masalalarni yechishni topshirishi mumkin. Bunday yondashuv orqali talabalar o'z fikrlarini erkin ifodalash, muammolarni hal qilish va bir-birlari bilan hamkorlikda ishlash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa o'quvchilar orasida jamoaviy ish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Raqamli resurslardan foydalanish orqali o'quvchilarning darsga qiziqishi oshadi. Masalan, fizika darsida o'qituvchi virtual simulyatorlar yordamida energiya uzatish jarayonini ko'rsatishi mumkin. Bu o'quvchilarga nazariy tushunchalarni amaliyotda ko'rish imkonini berib, ularning qiziqishini oshiradi.

Muammoli vazifalar esa o'quvchilarga chuqurroq o'rganishga yordam beradi. Masalan, tarix darsida o'quvchilarga “Agar siz tarixiy voqea boshqaruvchisi bo'lsangiz, qanday qarorlar qabul qilardingiz?” degan savol berilishi mumkin. Bunday vazifalar talabalarni mustaqil fikrlashga va kreativ yechimlar topishga undaydi.

O'quvchilarning psixologik holati ham ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilar darslarda ijobiy muhit yaratishga harakat qilishlari zarur. Masalan, o'quvchilarni darsda muvaffaqiyatli ishtirok etganlari uchun rag'batlantirish yoki ularning yutuqlarini tan olish orqali o'zlariga bo'lgan ishonchlarini oshirish mumkin. Bu, o'z navbatida, ularning motivatsiyasini kuchaytiradi.

Ota-onalar va jamiyat bilan hamkorlik o'quvchilarning muvaffaqiyatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ota-onalar bilan o'tkaziladigan uchrashuvlar orqali o'qituvchilar o'quvchilarni qo'llab-quvvatlash va ularning muammolarini hal qilishda yordam berishlari mumkin. Misol uchun, ota-onalar uchun seminarlar tashkil etish orqali ularni ta'lim jarayoniga jalb etish va ularning o'quvchilari bilan qanday samarali ishlashlari haqida ma'lumot berish mumkin.

Umuman olganda, psixologik-pedagogik innovatsion yondashuvlar va zamonaviy texnologiyalar ta'lim jarayonida o'quvchilarning bilim olish samaradorligini oshirish, ularning shaxs sifatida rivojlanishiga ko'maklashish va o'quv muhitini yaxshilashda katta ahamiyatga ega. Bu yondashuvlar ta'limni yangi bosqichga ko'tarishga va o'quvchilarning ehtiyojlarini qondirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abdurahmanova, M. (2022). “Ta'limda innovatsion yondashuvlar”. Tashkent.
2. Iskandarov A. (2023). Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. Tashkent: “Fan va texnologiya”.2017-yil.

3. Karimova, S. (2021). Psixologik-pedagogik innovatsiyalar va ularning ta'lim jarayonidagi o'rni. Journal of Education, 12(3), 45-52.
4. Mirzaev R. (2020). Raqamli ta'lim texnologiyalari: nazariy va amaliy jihatlar. Tashkent: Innovatsion ta'lim markazi.
5. Tashkent, F. (2021). O'qitishda innovatsion metodlar va psixologiya. Journal of Pedagogy, 10(4), 112-118.